

Naturskyddsföreningen i Västerås

Elin Andersson
Norconsult AB
elin.andersson@norconsult.com

Svar från Naturskyddsföreningen till samrådsunderlag för ansökan om tillstånd för vattenkraftverk i Svartån vid Forsby i Västerås.

Naturskyddsföreningen anser att ett 100 procent förnybart energisystem är nödvändigt och möjligt i Sverige. Vattenkraften med sin förmåga till både korttidsreglering och säsongsreglering är en viktig pusselbit i den ekvationen. Men vattenkraften har också stor negativ påverkan på de akvatiska ekosystemen. Växter och djur som är beroende av forsar och fall har i många områden försvunnit och den biologiska mångfalden i floddalarna har minskat. Bland fiskarna är det framförallt vandringsfiskar som lax, ål, öring, nejönöga och asp som drabbats. Att fortsätta bygga ut vattenkraft i Sverige, som redan byggt ut ca 85 % av möjlig exploaterbar vattenkraft, är inte miljömässigt acceptabelt. Istället bör nu fokus ligga på att miljöanpassa befintlig vattenkraft och där det finns omistliga biologiska värden, riva och återställa forsmiljöer.

Sträckan som nu avses att exploateras har goda förutsättningar för att restaureras eftersom den nedre dammen redan delvis är raserad och här redan finns höga biologiska värden. I den här forssträckan finns ett av de viktigaste asplekområdena i regionen, och den föreslagna anläggningen med dess minimitappning och omlöp kommer att helt radera detta område. Det är särskilt allvarligt eftersom skattepengar under många år gått in i åtgärder för att säkra aspens fria vandring upp till just detta område. Att då förstöra det är inte bara miljömässigt utan också ekonomiskt oansvarigt.

Ytterligare argument för att kraftverket inte bör få tillstånd är att kraftverket förväntas få en maxeffekt på ca 500 kW (vid ca 3750 h/år drifttid på maxeffekt skulle årsproduktionen uppgå till nära 1,9 GWh). Med tanke på den snabba utvecklingen av andra energikällor, exempelvis blir solpaneler allt billigare och mer effektiva, bidrar det planerade kraftverket med för lite nytta för en så stor negativ inverkan på naturen. Naturskyddsföreningen anser att det planerade kraftverket i Forsby inte kommer att producera en mängd elektricitet som uppväger de negativa konsekvenser för naturen som det skulle medföra.

Eftersom fiskvägar planeras i Västerås vid de första vandringshindren från Mälaren förefaller det rimligt att underlätta vandringsmöjligheter även vid Forsby. Men genom att leda en förhållandevis stor mängd vatten från huvudfåran via en tubledning och en konstgjord utloppskanal lämnar man den planerade fiskvägen vid Forsby med en otillräcklig mängd vatten som gör att det inte blir den önskade effekten. Att vattnet från kraftverket skulle mynna ut i

ån nedanför strömsträckan skulle innebära en avsevärd negativ förändring av strömsträckans biotopsvärde. Aspen är en värdefull skyddad art och det är just forsen den behöver, inget omlöp. Utan kraftverket skulle sträckan fungera väl som uppväxt- och lekområde för asp och potentiellt även för öring, då flödet är tillräckligt starkt för att strömsätta en större del av huvudfåran.

Istället för att investera stora pengar i lite elproduktion men stor negativ påverkan för naturen skulle Naturskyddsföreningen vilja se en total utrivning av de gamla fördämningarna i Forsby för att återskapa en naturlig vandring av flora och fauna. Vi vill för detta ändamål tipsa om att det finns fondpengar att söka från Miljöfonden för just sådana här åtgärder. Miljöfonden stödjer gärna projekt som undanröjer vandringshinder i vattendrag och gynnar den biologiska mångfalden i strömmande vatten. Därför uppmanar Naturskyddsföreningen det aktuella företaget att söka stöd för en riktigt hållbar miljögräns: att riva ut dagens befintliga skibord vid Forsby och göra om området till ett naturområde värt att marknadsföras som en naturturistattraktion i Västerås. Ett natur- och rekreationsområde av hög kvalitet i Forsby kan ge betydligt fler år framöver som strövområde än ett kortsiktigt kraftverk.

Västerås 2016-04-20

Naturskyddsföreningen

Västeråskretsen

Bengt Jönsson

ordförande

Bengt.eb.jonsson@gmail.com, tel. 070-2904020